

Prædiken til 1. søndag i advent

Matt. 21, 1-9

Det er koldt. Adventstiden kan være biden-
de kold, ubarmhjertig. Det er første søndag i
advent. Det er forventning; glædestid. Som
den varme forårsdag, hvor Jesus kommer
ridende ind i Jerusalem gennem Den gyldne
Port. Forventningen bølger rundt om ham.
Den jublende larm vil ingen ende tage. De
havde rullet den røde løber ud, inden han
nåede byen. Ja, det var altså grønne palme-
grene, der var den tids røde løber. De var i
ekstase. Lidt i stil med dengang det Danske
Fodboldlandshold vandt EM. Bare endnu
værre. For nu var Messias her. Troede de:
frelseren, kongen, den mægtige kong Davids
sande efterfølger. Der bliver råbt højt. Som
han kommer ind i byen, bliver larmen og
trængselen vanvittig. Rundt om ham danser
halvt afsindige mennesker. Alle, også fatti-
ge, vanføre, lusede og stinkende mennesker,
er der. Og selv sidder han midt i hele, riden-
de på sit æsel. Han siger ingenting. Han ser
dem. Hvordan var hans blik den dag? Hvad
tænkte han? Så de ham? Så de ind i hans
øjne? Byen tog kvælertag på ham. De sking-
re råb bølgede omkring ham. Se, din konge
kommer til dig. De brølede.

I dag sidder vi så i vores kirke. Dette hus,
vores (Bering) kirke, blev bygget af vidtløfti-

ge og modige mennesker for små 150 år si-
den. Det står her stadig, huset, nu er det
vores, og vi kan sætte os herind i vores rige
arv. Vi har varmt tøj på kroppen, vi behøver
ikke at fryse, vi kan læne os tilbage på bæn-
kene og synge vores smukke, ja, verdens
smukkeste salmer. Og vi kan læne os tilbage
for på passende vis, når nu vi har ulejlighet os
herhen, hvor vi lade vores ånd berige af en
lille dansk præst, hvis uddannelse, vores
samfund har sørget for, hører til blandt de
bedste i landet. Hvor er blot et minimalt
sammenligningspunkt mellem os nu og den
pøbelagtige ståhej dengang i Jerusalem?
Skulle jeg ikke snarere have været en rent
ud sagt demagogisk folkefører eller ame-
rikansk præsident af værste skuffe, og ikke
bare en almindelig veluddannet dansk præst
for at sætte de to verdener i forbindelse med
hinanden? For hvad i alverden laver den
mand på det æsel her oppe i det høje, kolde
nord? Hvad kommer hans æselridt dog os
ved? Ja, hvis ikke det lige var fordi, at hvad
enten man er en lusset, skrigende orientaler,
der for øvrigt har været død i hen ved 2000
år, eller man er en velklædt, velnæret, be-
sindig, kølig og distanceret for nu ikke at
sige lukket og afvisende dansker, så er vores

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 489. 119. årgang
December 2018
ISSN 0901-2214

grundvilkår nøjagtig det samme. Der er ingen forskel, når det kommer dertil. Og det gør det altid - før eller siden.

Det er livet, vi har til fælles. Det liv, der vederfares os, som et gammelt ord så præcist formulerer det. Det er livet, vi har fælles, hvad enten vi flyver på businessclass eller måske slet ikke rejser nogen steder, fordi vi har været døde i mange år. Om ikke andet, så kan vi se det i vores dødsannoncer og på vores gravsten. Der er en lille stjerne ud for angivelsen af vores fødselsdag og et kors ud for tidspunktet for vores død. Vi har alle en betlehemsstjerne som vores fødselsstjerne og et langfredagskors som vores dødsmærke. Og det har at gøre med forklaringen på, hvorfor det lige netop blev den mand, Jesus fra Nazaret, *vi* alle kom til at kode vores liv ind på. Det var palmesøndag, han red ind i byen. Han red på begejstringens bølge. Begejstringen? Den er glædens vrængbillede. Vi ved udmærket, at begejstringen har det med at knække over. Også dengang. Hosiannaråbene blev snart til et ganske andet råb, da det gryede langfredag morgen. Da råbte de *korsfæst ham* med en iver, der lige akkurat kunne overgå råbene palmesøndag. De blev ved, indtil deres stemmer blev rustne og hæse. 5 dage tog det. 5 dage. Så var begejstringen og stemningen vendt. Den ene dag hylder vi vores helte, for næste dag at sable dem ned og gøre dem til vores syndebukke. Det er ikke bare vinter, der kan skabe isnende og dræbende kulde.

Begejstring betyder: fyldt af ånd. Men der er forskel på ånd. For dem, dengang, var det ikke sandhedens ånd, det var ikke glædens

lysende begejstring, de var fyldt med. Det var deres egen ånd - deres krav om at få opfyldt deres egne forventninger, deres forestillinger om, hvordan kongeriget skulle tage sig ud. Det var deres drømme, de så. Vi husker vist alle den juleaften, hvor vi ikke fik lige netop dét, vi havde forventet, håbet, regnet med - men fik noget andet. Derfor splintredes billedet. Mødet blev ikke til en forening. Det blev til skuffelse, vrede og forræderi. Det er den slags, der bringer kulde, udstødelse og død med sig.

Vi har drømme. Vi har forventninger. Vi håber og ønsker lykke og et godt liv; det er der ikke noget galt i. Det er ikke meningen, vi skal vende ryggen til og klæde os i sæk og aske eller slå os selv i hovedet, hver gang vi ønsker, at vores liv også må stå frem i et strålende lys. Det er ikke meningen, vi skal holde alt det nede med hård og ubarmhjertig hånd, som livet i os kræver af os. For det er det, vi har - livet. Det er det eneste, vi har - det strømmer i os. Livet vil. Livet vil leves, det vil lykkes. Men når billederne brækker, og begejstringen vendes til sit hadefulde vrængbillede, så skyldes det ikke livet. Så skyldes det, at vi ikke *vil* høre, ikke *vil* se, at vi selv og vores drømme, forventninger og forestillinger om den smukke lykke kan stå i vejen for os selv. Glæden - den gives os - den sande glæde - den kan vi ikke besidde, vi kan ikke eje den, vi kan ikke fastholde den og slet ikke bestemme over den. Vi har ingen indflydelse på, hvornår, hvordan, hvorfra den kommer. Den kommer til os - udefra. Den kan se ud som en mand, der kommer, sagtmodig, ridende på et æsel - som et barn i en krybbe - som en

morgen, der bringer bud om, at en ny dag er begyndt, at en ny dags mulighed er på vej. Selv om vi opfører os som om, det er os, der har fundet på det, så er det uden for vores rækkevidde og evner at give en ny dag sin begyndelse.

For en del år siden skete det en juleaften, at nogle børn hver fik en dejlig stor appelsin. Dengang var det noget særligt. Der blev en højlydt smasken og saft, der løb ned af fingrene og nogle skønne grin. Men henne i hjørnet stillede familiens lille-pige sig op og så på. Hun skulle ikke deltage, hun gemte sin appelsin, for hun ville hellere tage den frem og spise sin en dag, når hendes søskende ingen havde for så at blive midtpunkt for deres misundelse. Det blev februar, før hun tog den frem. Men Vor Herre har, som den store pædagog han er, indrettet det sådan, at også appelsiner kan tørre ind. Det blev en ynkelig scene.

Det er med glæden som med appelsiner og så meget andet - den skal nydes her og nu. Vi får den, den ser ud, som *den* gør, og den kan ikke gemmes hen for at blive brugt *til* noget. Forsøger vi alligevel at gemme den, går der orm og mider eller råd i den. Det er første søndag i advent i dag. Det er glædens tid. Den sande glæde er lige om hjørnet. Den bringes til os - igen - og når han rider ind her hos os i vores tid, i vores dag, i vores kirke, rækker han den til os. Derfor er det også dommens tid - dommen over alt det, der ikke hører hjemme i glædens rige.

Dom - vi ser straks for os en retssal eller de gamle kalkmaleriers fremstilling af dommedag, hvor de få sendes til himmels og de fleste til helvedes eller skærsildens pinsler.

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Men vi lever ikke i middelalderen, selv om man af og til kunne fristes til at tro det, og mange stadig tror, at det er den slags dom, det handler om. Men dom betyder, at vi skal renses for alt det, der ikke hører glæden og livet til. Det skal skæres fra og pilles af os for at blive brændt. Dom betyder, at vi skal tage imod og åbne vore hjerter for glæden, for livet. Begynder vi at spørge hvordan, hvorfra, hvor meget, hvor længe, går det galt. Så er den allerede smuttet fra os. Uden I tager imod Guds rige som et lille barn, kommer I slet ikke ind i det.

Der var engang tre vise mænd fra Østerland. Selv om de var vise og forstandige, var de i stand til det, som ingen andre udover tåberne og dem, ingen regnede for noget, var i stand til. De tog imod dét, der må have lydt og set komplet uforståeligt ud. Men de spurgte ikke om noget, de forsøgte heller ikke at beholde det, eje det, bestemme over det eller afkræve det forklaringer. Uden I tager imod Guds rige som et lille barn... Barnet kan ikke andet end tage imod, det er det eneste du skal. Tage imod.

”Jeg hjertets dør vil åbne dig”, sang vi før. Men hvordan åbner man så sit hjertes dør? Du er her, og du gør det, når du tager ordene i din mund og synger dem. Resten må vi overlade til Vor Herre. Han er kongen i Guds-riget. Han er dommeren. Og advent betyder, at komme. Jesus kom. Til dem den dag i Jerusalem. Og Jesus kommer. Til os i dag i Bering. Han kommer igen. Han kommer, fordi han kan huske, ihukomme. Han husker os. Også dig. Derfor kommer han igen. Selv til os kølige og eftertænksomme, skeptiske og reserverede nordboer i vores

lune vinterfrakker. Vi, som fik stjernen, da vi blev født, og som dør under korsets mærke, fordi det er blevet tegnet for vores ansigt og bryst. Livet mellem stjernen og korset. Det er det liv, han dømmes - og frelser - sådan som han har bestemt det.

Hvordan jeg kan vide det?

Han gjorde ikke det, enhver anden ville have gjort. Han gjorde ikke det, man kunne have forventet, og som ville have været fuldt forståeligt. Han gjorde det, som ingen ville drømme om. Han vendte ikke om red den modsatte vej, den dag i den gyldne port i Jerusalem, vel? Amen.

Margrethe Barfod

Bering Valgmenighed

Salmer:

74, 84, 90, 71, 78